

Lag om tillverkning av drycker, m. m.;

utfärdad den 12 maj 1977.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrives följande.

Definitioner

1 § Med *sprit* förstås vara, som innehåller alkohol i en koncentration av mer än 1,8 viktprocent. Med tillverkning av sprit förstås varje förfarande, varigenom alkohol i sådan koncentration framställs eller utvinnas. Vin eller maltdryck anses dock ej som sprit. Ej heller utgör framställning av sådan dryck tillverkning av sprit.

Med alkohol avses i denna lag etylalkohol.

2 § Med *spritdryck* förstås sprit som är avsedd att förtäras som dryck.

3 § Med *vin* förstås dryck som är framställd genom jäsning av saft från druvor, bär, frukt eller rabarber och som innehåller mer än 1,8 viktprocent men högst 22 volymprocent alkohol.

Vin kallas *lättvin* om det har en alkoholhalt av högst 15 volymprocent och *starkvin* om alkoholhalten överstiger 15 men ej 22 volymprocent.

4 § Med *maltdryck* förstås jäst, odestillerad dryck som är framställd med torkat eller rostat malt som huvudsakligt extraktgivande ämne.

Lättöl är maltdryck som innehåller högst 1,8 viktprocent alkohol. *Färskt lättöl* är lättöl som jäser eller eljest innehåller jäst. Annat lättöl kallas *lagrat lättöl*.

Öl är maltdryck vars alkoholhalt överstiger 1,8 men ej 2,8 viktprocent.

Starköl är maltdryck som innehåller mer än 2,8 viktprocent alkohol.

5 § Med *alkoholfri dryck* förstås dryck som antingen är fri från alkohol eller innehåller högst 1,8 viktprocent alkohol.

Med *läskedryck* förstås kolsyrad alkoholfri dryck, hänförlig till tulltaxenummer 22.01, och alkoholfri konsumtionsfärdig dryck, hänförlig till tulltaxenummer 22.02, 22.07 eller 22.09. Choklad, kaffe eller te anses dock ej som läskedryck.

¹ Prop. 1976/77:108, SkU 40, rskr 231.

6 § *Tillverkare* kallas den som driver yrkesmässig tillverkning enligt denna lag. Med *partihandelsbolaget* förstås det i lagen (1977: 293) om handel med drycker omnämnda partihandelsbolaget.

Tillverkning

7 § Sprit får ej tillverkas utan tillstånd.

8 § Endast partihandelsbolaget får tillverka spritdrycker.

9 § Vin, starköl eller öl får ej tillverkas utan tillstånd om det ej gäller tillverkning i hemmet för eget behov.

10 § För tillverkning av vin inom landet får ej användas extrakt eller koncentrat av druvmust eller av annan fruktsaft.

Tillståndsmyndigheten får för visst fall medgiva undantag från bestämmelserna i denna paragraf såvitt avser annan tillverkning än hemtillverkning.

11 § För tillverkning av starköl och öl inom landet får användas endast torkat eller rostat malt, omäktad spannmål, socker, honung samt humle, jäst och vatten.

Vid tillverkning av starköl och öl får ej mera socker eller honung tillsättas än som i vikt motsvarar en tredjedel av vikten av använt malt. Extrakt eller koncentrat av malt får ej användas.

Starköl med en alkoholhalt som överstiger 4,5 viktprocent får ej tillverkas i hemmet och av tillverkare endast för utförsel ur landet.

Färskt lättöl med en stamvörtstyrka som överstiger 6 procent får ej tillverkas.

Tillståndsmyndigheten får för visst fall medgiva undantag från bestämmelserna i denna paragraf såvitt avser annan tillverkning än hemtillverkning.

Tillverkares förfoganderätt

12 § Annan tillverkare av sprit än partihandelsbolaget får förfoga över av honom tillverkad sprit endast för försäljning till nämnda bolag, för export och, efter medgivande av tillståndsmyndigheten, för användning i egen rörelse samt för försäljning enligt lagen (1961: 181) om försäljning av teknisk sprit och alkoholhaltiga preparat.

13 § Tillverkare av spritdrycker, vin, starköl eller öl får förfoga över av honom tillverkad dryck för försäljning endast enligt lagen (1977: 293) om handel med drycker.

14 § Malt- och läskedrycker får utlämnas från tillverkningsställe endast i slutna kärl eller behållare av typ som har godkänts av tillståndsmyndigheten eller med avseende på rymden blivit godkända enligt lagen (1971: 1081) om bestämning av volym och vikt. Utan hinder härav får malt- och läskedrycker utföras ur landet, föras till frihamn, eller, när fråga är om starköl,

intagas i exportbutik eller läggas upp på tullager som har inrättats för förvaring av proviant.

Kärl eller behållare som avses i första stycket skall vara försedda med uppgift om dryckestillverkarens namn eller om tillverkningsstället eller med dryckestillverkarens inregistrerade varumärke. På kärl som innehåller maltdryck skall dessutom finnas uppgift om varuslag (lättöl, öl, starköl) samt på kärl som innehåller läskedryck uppgift om dryckens benämning. Namn och tillverkningsställe får angivas med förkortning, som tillståndsmyndigheten har godkänt. Varuslag får angivas med särskild beteckning, som godkänts av tillståndsmyndigheten. Kärl eller behållare som innehåller maltdryck får ej förses med uppgift som är ägnad att giva drycken sken av att tillhöra annat varuslag än det som den är hänförlig till.

Omförpackning av maltdrycker får göras endast av tillverkare av sådan vara.

Utan hinder av vad i första stycket sägs får utlämning av läskedrycker i öppet kärl ske från automat som godkänts av tillståndsmyndigheten eller har blivit vederbörligen justerad.

Tillverkares uppgiftsskyldighet m. m.

15 § Den som erhållit tillstånd till tillverkning enligt denna lag skall hos tillståndsmyndigheten i förväg anmäla när han ämnar upptaga tillverkningen. Sådan anmälan skall även göras om tillverkningen lägges ned eller om avbrott göres i den.

16 § Den som ämnar upptaga tillverkning för försäljning av lättöl eller läskedrycker eller övertaga rörelse med sådan tillverkning skall hos tillsynsmyndigheten i förväg anmäla när han ämnar upptaga tillverkningen eller övertaga rörelsen. Sådan anmälan skall även göras om tillverkningen lägges ned eller avbrott göres i den.

17 § Om tillståndsmyndigheten begär det skall tillverkare medgiva tillträde till tillverkningsställe med tillhörande lokaler, tillhandahålla handelsböcker och övriga handlingar som rör verksamheten, utan ersättning biträda med handräckning vid tillsynen, lämna varuprover som behövs samt redovisa uppgifter om tillverkningens omfattning och utveckling.

Destillationsapparater och aktiverat kol

18 § Den som saknar tillstånd får ej här i landet tillverka, överlåta eller inneha eller till landet införa apparat, som kan användas för tillverkning av sprit (destillationsapparat) eller föremål som uppenbarligen är avsett att ingå i sådan apparat (apparatdel). Vad som sagts nu gäller ej

1. staten,
2. den som har tillstånd att tillverka sprit,
3. apotek, kommunalt laboratorium eller läroanstalt som står under statlig tillsyn,
4. sådant sjukhus som avses i 2 § sjukvårdslagen (1962: 242) eller 2 kap. 4 § fjärde stycket lagen (1962: 381) om allmän försäkring.

I fråga om rätt att hantera oförtullade destillationsapparater och apparat-

delar gäller lagen (1973: 980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m. m.

19 § Den som innehar aktiverat kol hänförligt till tulltaxenummer 38.03 eller annat renings- eller filtreringsmedel får ej överlåta detta om han har insett eller bort inse att varan skulle komma att användas vid rening eller filtrering av olovligen tillverkad sprit eller vid obehörigt borttagande eller försvagande av denatureringsmedel i sprit eller alkoholhaltigt preparat.

Förfarandet vid lagens tillämpning

20 § Tillverkningstillstånd får meddelas endast den som med hänsyn till sina ekonomiska förhållanden och omständigheter i övrigt kan anses lämplig att utöva verksamheten.

Tillstånd gäller tills vidare.

Överlåter tillståndshavare sin rörelse på annan, kan tillståndet efter prövning enligt denna paragraf överföras på denne.

21 § Tillståndsmyndigheten skall återkalla tillverkningstillstånd om

1. rätten enligt tillståndet ej längre utnyttjas eller
2. verksamheten ej har bedrivits i enlighet med gällande bestämmelser.

Tillståndsmyndigheten kan med hänsyn till särskilda förhållanden i stället för att återkalla tillståndet meddela varning.

22 § Tillståndsmyndigheten skall återkalla tillstånd som avses i 18 § om

1. destillationsapparat har använts vid olovlig tillverkning eller rening av sprit och tillståndshavaren icke kan göra sannolikt att det inträffade har skett utan hans vetskap och vilja,
2. tillståndshavaren har överlåtit destillationsapparat eller apparatdel till någon som icke är berättigad att inneha sådan utrustning eller
3. ändring har inträffat i förhållande, på vilket beslut om tillstånd grundats.

Tillståndsmyndigheten får underlåta att återkalla tillstånd enligt första stycket om återkallelsen framstår som uppenbart obillig.

23 § Tillståndsmyndighet enligt denna lag är socialstyrelsen, som också utövar tillsyn över lagens tillämpning.

24 § Tillståndsmyndigheten skall utfärda bevis att tillstånd har meddelats och att anmälan som avses i 15 eller 16 § har fullgjorts.

Vägrar tillverkare att lämna tillträde för kontroll eller att tillhandahålla handelsböcker och övriga till verksamheten hörande handlingar eller att lämna varuprov eller uppgifter om tillverkningen, får tillståndsmyndigheten förelägga vite. Försuttet vite utdömes av myndigheten.

Den som utövar tillsyn enligt denna lag får ej obehörigen yppa vad han därvid inhämtat.

25 § Beslut av tillståndsmyndigheten enligt denna lag länder omedelbart till efterrättelse, om ej annorlunda förordnas.

26 § Talan mot tillståndsmyndighetens beslut om utdömmande av vite föres hos kammarrätten genom besvär. Mot annat beslut av tillstånds- och tillsynsmyndigheten enligt denna lag föres talan hos regeringen genom besvär.

Ansvar m. m.

27 § Den som

1. olovligen tillverkar sprit,
2. bereder mäsik i uppenbart syfte att olovligen tillverka sprit eller
3. forslar, döljer eller förvarar sprit, som uppenbarligen är olovligen tillverkad, eller mäsik, som uppenbarligen är avsedd för olovlig tillverkning av sprit dömes till böter eller fängelse i högst ett år.

Är brottet grovt, dömes till fängelse i högst två år.

Vid bedömning om brottet är grovt skall särskilt beaktas, om sprittillverkningen eller mäsikberedningen har skett i större omfattning eller i syfte att sälja varan.

28 § Den som olovligen tillverkar vin, starköl eller öl dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

29 § Har tillåten alkoholhalt överskridits endast i ringa mån eller är gärning som avses i 27 och 28 §§ av annat skäl att anse som ringa, skall ej dömas till straff.

30 § Den som utan att vara berättigad därtill tillverkar, överlåter eller innehar destillationsapparat eller apparatdel dömes till böter eller fängelse i högst ett år. Om ansvar för olovlig införsel av destillationsapparat eller apparatdel finns bestämmelser i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

31 § Den som bryter mot 19 § dömes till böter eller fängelse i högst ett år.

32 § Den som i strid mot

1. 14 § första stycket utlämnar malt- eller läskedrycker,
 2. 14 § tredje stycket omförpackar maltdrycker utan att vara tillverkare,
- dömes till böter.

33 § Den som ej iakttagit i 15 eller 16 § föreskriven anmälningsskyldighet dömes till böter, högst femhundra kronor.

34 § Har flera medverkat till gärning som avses i 27, 28, 30 och 31 §§, äger 23 kap. 4 och 5 §§ brottsbalken motsvarande tillämpning. Den till vilken vara som avses i 27 och 28 §§ har sålts eller annars anskaffats för personligt bruk skall dock vara fri från ansvar.

Förverkande och beslag

35 § Sprit, vin, starköl och öl samt mäsik som har varit föremål för brott enligt denna lag eller värdet därav samt utbyte av sådant brott skall jämte

redskap som har använts vid tillverkningen, råämnen som uppenbarligen har varit avsedda för tillverkningen och beredningen samt kärl och emballage, i vilket varorna har förvarats, förklaras förverkade. Likaså skall förråd av renings- och filtreringsmedel vilka uppenbarligen avsetts för rening eller filtrering av olovligen tillverkad sprit förklaras förverkat.

Destillationsapparat eller apparatdel som varit föremål för brott enligt denna lag eller värdet av sådan apparat eller apparatdel skall förklaras förverkad. Detsamma gäller även utbyte av brott som har sagts nu.

Begår någon brott som avses i 19 § skall hos honom befintliga förråd av aktiverat kol och annat renings- eller filtreringsmedel förklaras förverkade.

Förordnande om förverkande skall ej meddelas om det är uppenbart obilligt.

36 § Om beslag av sprit, vin, starköl, öl eller mäsik, som kan antagas bli föremål för förverkande enligt 35 §, gäller lagen (1958: 205) om förverkande av alkoholhaltiga drycker m. m.

Straffskatt

37 § Den som olovligen har tillverkat sprit skall dömas att betala straffskatt med sjuttiofem kronor per liter, dock minst trehundra kronor.

Den som olovligen har tillverkat vin skall dömas att betala straffskatt med tjugofem kronor per liter, dock minst etthundra kronor.

Den som olovligen har tillverkat starköl eller öl skall dömas att betala straffskatt med fem kronor per liter, dock minst etthundra kronor.

Beslut om straffskatt skall ej meddelas om det är uppenbart obilligt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1978 då lagen (1961:180) om tillverkning av sprit och vin samt lagen (1960:253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker skall upphöra att gälla.

I samband med ikraftträdandet iakttages följande.

1. Äldre bestämmelser gäller i fråga om förhållande som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

2. Förekommer i lag eller annan författning hänvisning till föreskrift som har ersatts genom bestämmelse i denna lag tillämpas i stället den nya bestämmelsen.

3. Tillstånd, medgivande och godkännande som har lämnats med stöd av de upphävda lagarna skall äga giltighet även för tiden efter ikraftträdandet som om det hade givits enligt denna lag.

PER AHLMARK

RUNE GUSTAVSSON
(Socialdepartementet)

